

Förbandsbesöksrapport

Försvarsmaktens tekniska skola (FMTS)

15 november 2021

Pliktrådet

Enligt förordning 2017:1249 utgör Pliktrådet det centrala medinflytandeorganet för totalförsvarspliktiga under grundutbildning. Pliktrådet, som består av fem före detta värnpliktiga som väljs på den årliga Värnpliktskongressen, företräder samtliga värnpliktiga och bedriver intresse- och rättighetsbevakning för deras räkning. Förbandsbesök är en viktig del i Pliktrådets löpande verksamhet.

Rapporten

I rapporten redovisas de intryck som gavs vid besöket. Rapporten ligger till grund för den slutrapport som Pliktrådet författar i slutet av verksamhetsåret. Rapporten utgör också en dialog med besökt förband, som därmed får möjlighet att åtgärda fel och brister. Dessa kommer följas upp av Pliktrådet vid senare besök.

Pliktrådet tillser att detta dokument går ut till LMA, förbandschef eller motsvarande funktion samt förtroendevalda värnpliktiga på relevant förband. LMA ansvarar i sin tur för att vidarebefordra rapporten till relevanta funktioner på förbandet och de Pliktrådet träffat under sitt besök samt till berört soldathem. Berört förband har lämnat synpunkter på rapportens innehåll, den görs nu publik.

Deltagare:

Johan Gunnarsson och Felicia Konstenius

Innehåll

Sammanfattning.....	3
Inledning.....	3
Organisation	3
Arbetsmiljö & säkerhet.....	3
Fysisk belastning.....	3
Psykisk hälsa	4
Försvarshälsan.....	4
Attityder	4
Utrustning.....	4
Avbruten utbildning	5
Resor.....	5
Boendemiljö & vistelseutrymmen.....	5
Medinflytande	5
Avslutning.....	5

Sammanfattning

FMTS är ett fungerade förband som tar medinflytande på allvar och ser fördelarna med detta, såsom mer direkt kontakt med de värnpliktiga och att det inte blir något informations filter. Dock finns det fortfarande områden som behöver förbättras, såsom tillgång till ett eget förråd och egen Försvarshälsa som bör ligga på garnisonsområdet.

Förbandet tar emot många värnpliktiga under central befattningsutbildning, vilket belastar förbandets servicefunktioner och skapar friktion.

Utöver detta kan Pliktrådet konstatera att värnpliktsutbildningen på FMTS är pedagogiskt upplagd och att de lägger stor vikt vid att göra sina värnpliktiga till så kompetenta soldat och välfungerande militära enheter

Inledning

Den 15 november genomförde Pliktrådet 2021/2022 sitt första förbandsbesök på FMTS i Halmstad. Under denna dag fick vi möjlighet att samtala med LMA, förbandschef, kompanichef, sjuksköterska från Försvarshälsan, kvartermästare, värnpliktskonsumenten och de förtroendevalda värnpliktiga. Vi fick även en rundvandring på garnisonsområdet, där vi bland annat kontrollerade boendemiljö, våtutrymmen, dagrum, matsal och torgmässen. Torgmässen är FMTS version av ett soldathem då de delar soldathem med LV6 och det ligger närmare LV6 så nyttjar FMTS värnpliktiga mer torgmässen.

Organisation

FMTS värnpliktsutbildning genomförs på ett kompani med tre plutoner. På kompaniet finns även en pluton anställda soldater. Värnpliktsutbildning sker på närskyddspluton, stab- och trosspluton och reparationspluton. Förbandet har 63 egna värnpliktiga, vars samtliga befattningar har en utbildningstid på 11 månader. FMTS tar även emot värnpliktiga från andra förband, 100–150 värnpliktiga, för central befattningsutbildning för bland annat mekaniker och andra tekniska tjänster.

På FMTS har varje pluton ett befälslag med två officerare och tre GSS-K. Officerarna låter GSS genomföra lättare utbildning, och långsamt ge dem mer ansvar för att de ska kunna växa i rollen som instruktörer. Förbandet märker själva att GSS har svårt när det blir större volymer värnpliktiga att ansvara för, såsom att genomföra tillpassningsövningar eller förflyttning av en pluton.

Arbetsmiljö & säkerhet

Fysisk belastning

På FMTS används en belastningstrappa för att minimera antalet skador och att bygga upp de värnpliktiga från grunden. Ett befäl har fått order om att ta fram ett träningschema för nästa års värnpliktiga. Detta schema ska de värnpliktiga bli tilldelade innan de rycker in, för att minimera skaderisken och för att möjliggöra att de värnpliktiga ligger på ungefär samma nivå vid inryck.

Psykisk hälsa

För samtalsstöd har FMTS tillgång till Försvarshälsan hos LV 6, där det finns psykolog och sjuksköterskor. När de värnpliktiga besöker en sjuksköterska på grund av en fysisk skada händer det att samtalet även handlar om psykisk hälsa, vilket de värnpliktiga uppskattar.

Även värnpliktskonsulent tillika LMA, Ellen Svegart, finns tillgänglig som samtalsstöd, kan minimera friktioner mellan värnpliktiga, befäl eller något där hemma och ha samtal om lättare frågor och funderingar, för vilka psykolog inte krävs. Alla värnpliktiga som vi pratade med på FMTS tycker att värnpliktskonsulenten är en stor tillgång.

Försvarshälsan

FMTS Försvarshälsan på LV 6, drygt 2 km bort.

Försvarshälsans inställning är bra och de jobbar aktivt för att belastningstrappan ska användas och utbildar befälen i detta. Eftersom försvarshälsan har god erfarenhet från tidigare kullar ser de att det behöver byggas från grunden med mindre muskler och försöker därtill ha en utbildning för anställda innan inryck. Utbildningen innehåller bland annat information om var man ska lägga ribban för värnpliktsutbildningen. De informerar hur man ska stegra både den fysiska förmågan och den psykiska, för att de värnpliktiga ska kunna hantera påfrestande situationer, samt hur befälen ska agera för att kunna ge värnpliktiga den hjälp som behövs, vid rätt tid.

Försvarshälsan upplever att FMTS följer deras rekommendationer vid till exempel nedsatt förmåga och att befälen följer instruktionerna som ges vid utbildningen. Försvarshälsan har utvecklat ett eget tränings- och rehabschema, som bland annat har information om egenvård vid enklare skador.

Attityder

De värnpliktiga tycks ha ett gott samarbete och pratar med varandra när friktioner uppstår.

På FMTS utbildas 63 värnpliktiga, vilket gör att när problem uppstår så märks detta oftast snabbt och förbandet kan agera. De värnpliktiga tycker att befälen är rättvisa och har en lagom standard för vilka mål som ska nås. Även användandet av GSS som instruktörer under värnpliktsutbildningen fungerar bra, då de kan fungera som ett gott föredöme.

Utrustning

På FMTS finns inget förråd för tvätt- och persedelbyte. I stället kommer personal från LV 6 en gång i veckan med persedlar för byte. Detta medför att om vitala plagg går sönder, såsom fältbyxorna, behöver värnpliktiga ta sig till LV 6 för att byta, vilket äter utbildningstid.

Värnpliktiga vittnar om att det är brist på både mindre och större storlekar av bland annat underkläder, fältskjorta och t-shirt. Detta resulterar i att de i stället blir tilldelade persedlar i närliggande storlekar (en storlek för stor eller en för liten). Värnpliktiga säger att detta är problematiskt.

Kvinnliga värnpliktiga får 100–125 kronor i månaden för att köpa underkläder. Förbandet har då fastställt vilka märken som de får köpa och sett över vilka kriterier som underkläderna behöver uppfylla. Följden av att förbandet tillåter de värnpliktiga att köpa in egna underkläder blir att tvättbyten inte är möjliga.

Avbruten utbildning

FMTS har fyra värnpliktiga som har avbrutit. Inget av fallen berodde på psykisk ohälsa. Tre var kopplade till fysiska besvär, där samtliga kan härledas till skador som fanns hos individerna innan inryck. Förbandet fattade beslut om avbrott för att skadorna kunde försämrans under deras värnplikt. Den fjärde individen fick avbryta på grund av särskilda skäl, då denne hade missat för mycket av utbildningen för att kunna ta igen.

Resor

FMTS använder sig av både SJ-kort och värnpliktsbussar.

Boendemiljö & vistelseutrymmen

På FMTS utbildas en relativt liten värnpliktskull, och de värnpliktiga är förlagda på tre separata våningar i en kasern. På varje våning finns logement, tvättmaskiner, duschrum och toaletterum. Det finns även en våning med ett större rum som nyttjas som dagrum och ibland lektionssal. Där finns även de värnpliktigas civilskåp.

På FMTS är de värnpliktiga förlagda fyra per logement, vilket är under medel (8–10). FMTS gör detta för att deras logement är relativt små och de därför får anpassa sig.

Duschrummen är uppdelade så att männen och kvinnorna duschar separat. Männen har ingång från toaletterna och kvinnorna från korridoren. Standarden på både duschrummen och logementen är relativt god.

Vapenvårdslokal och torkrum finns i källaren.

De värnpliktigas skåp är inte förankrade. De ska skruvas fast i väggarna, för att eliminera risken att skåpen faller på någon värnpliktig. Detta är något vi tog upp och som förbandet ska se över.

Medinflytande

På FMTS arbetar LMA nära verksamheten och stöttar de värnpliktiga i deras förtroendeuppdrag. Hon hjälper dem när de efterfrågar det och kan hålla sig i bakgrunden om de önskar det i stället. LMA är civil och har en tillika tjänst som värnpliktskonsulent.

På FMTS upplever de värnpliktiga att medinflytandet fungerar på ett bra sätt. Problem som de lyfter tas om hand och om det inte går att lösa får de en förklaring till varför det inte går.

Avslutning

Pliktrådet hoppas att vi med denna rapport har förmedlat våra intryck på ett konstruktivt sätt. Vi blev mycket väl mottagna under besöket, vilket var präglad av ett transparent och samarbetsvilligt klimat. Vi har förhoppningar om, och ser fram emot, ett fortsatt gott samarbete mellan Pliktrådet och FMTS.

Tack för ett givande besök,

Johan Gunnarsson
Ordförande